

Onderwijsbehoeften en individueel begeleidingsplan

Ouders kunnen bij het [intake- en inschrijvingsgesprek](#) melding maken van (bijzondere) onderwijsbehoeften. Alle ouders kunnen de vraag om zorgmaatregelen stellen.

Deze vraag kan gesteld worden

- o zonder een gemotiveerd verslag dat recht geeft op ondersteuning (ON);
- o zonder een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs¹.

De school wil leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ondersteunen en begeleiden met maatregelen op maat. Tegelijkertijd wil de school ook inzetten op het leren omgaan met de leermoeilijkheden en/of beperkingen en op het stimuleren van de zelfredzaamheid van de leerling vanuit het principe: 'Dit kan ik nóg niet' i.p.v. 'dit kan ik niet'.

Een leerkracht of de leerlingbegeleiding bespreekt met de leerling welke zorgmaatregelen het meest nodig en wenselijk zijn: er kunnen maximaal twee zorgmaatregelen gekozen worden. (Bij meerdere onderwijsbehoeften, maximaal drie.)

De ouders worden betrokken bij dit keuzeprocess. Via een trimestriële bevraging (tevredenheidsonderzoek) worden de gekozen zorgmaatregelen geëvalueerd en desgewenst bijgestuurd.

1. Om welke maatregelen kan het gaan?

Het gaat om remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen:

¹ Indien de ouders melding maken van een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs, wordt er een inschrijving onder ontbindende voorwaarde opgesteld. Deze wordt in een gerealiseerde, d.i. feitelijke inschrijving omgezet, indien/zodra een overeenkomst wordt bereikt over de begeleidende maatregelen.

Indien na een 'gewone inschrijving' blijkt dat de leerling een attest voor het buitengewoon onderwijs had, kan de school alsnog overgaan tot een inschrijving onder ontbindende voorwaarde.

- **differentiëren**: verscheidenheid in methodieken, werkvormen, evaluaties... zodat maximaal tegemoet gekomen wordt aan de verscheidenheid in de groep;
- **remediëren**: bijwerken in geval van onvoldoende resultaten;
- **compenseren**: hulpmiddelen toestaan die de invloed van de beperking kunnen verminderen;
- **dispenseren**: (beperkte!) vrijstellingen van leerplandoelen.

2. Zorgcontinuüm

De zorgmaatregelen worden opgebouwd via verschillende zorgfasen, die samen het zorgcontinuüm vormen. Men onderscheidt hierin vier zorgfasen.

- **Zorgfase 0 – brede zorgfase**
 - Het gaat hier om kwaliteitsvol onderwijs voor àlle leerlingen.
- **Zorgfase 1 – verhoogde zorg**
 - Het gaat om eerder eenvoudige individuele maatregelen waardoor de leerling geen of minder problemen heeft om onderwijs te volgen en resultaten te behalen. De leerling blijft maximaal binnen het gemeenschappelijk curriculum.
- **Zorgfase 2 – uitbreiding van zorg**
 - Indien de maatregelen uit zorgfase 1 niet voldoen, kan een uitbreiding besproken worden.
 - Deelname aan het 'gewoon secundair onderwijs' is in deze fase niet meer heel vanzelfsprekend. Het CLB kan een diagnostisch onderzoekstraject opstarten voor een eventueel verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs.
- **Zorgfase 3 – school op maat / IAC**
 - In dit fase stroomt de leerling doorgaans door naar het buitengewoon onderwijs.
 - In deze fase bestaat ook de mogelijkheid tot een individueel aangepast curriculum: d.w.z. dat de leerling niet doorstroomt naar het buitengewoon onderwijs, maar blijft deelnemen aan het gewoon onderwijs maar zonder het volledig programma te volgen. In dat geval heeft de leerling geen recht op een oriënteringsattest.

3. De rol van het zorgteam en de klassenraad

Als de ouders bij het intake- en inschrijvingsgesprek maatregelen vragen, wordt het dossier overgeheveld naar het 'zorgteam'. Het zorgteam stelt een eerste pakket begeleidende maatregelen voor. Indien de ouders meer maatregelen vragen, wordt dit teruggekoppeld naar de vakleerkrachten of, indien wenselijk, naar de volledige klassenraad.

De klassenraad antwoordt gemotiveerd op de vragen van de ouders. De klassenraad onderzoekt daarbij een aantal elementen.

- Staan de gevraagde maatregelen effectief in **verband met de aangegeven problematiek?**
- Zijn de gevraagde maatregelen **redelijk en haalbaar** zijn?
De criteria zijn:
 - de financiële impact:
bijv. de school kan niet zomaar de kosten dragen voor maatregelen, materialen of logistieke aanpassingen, die ouders wenselijk vinden voor hun kind;
 - de organisatorische impact: de gevraagde maatregelen moeten passen binnen de organisatorische en logistieke mogelijkheden van de school;
 - de frequentie en duur;
 - de impact op de levenskwaliteit van de leerling:
bijv. de maatregelen moeten bijdragen tot een voldoende welbevinden van de leerling;
 - de impact op de omgeving,
bijv. de gevraagde begeleiding of maatregelen kan niet ten koste gaan van de begeleiding van de andere leerlingen in de klas;
bijv. het sociaal functioneren van de leerling moet beheersbaar zijn (zie punt 4.3);
 - het ontbreken van gelijkwaardige alternatieven,
 - het verzuim van logische of verplichte normen,
bijv. evaluatie- en deliberatiecriteria (zie punt 3.3).
- Zijn de gevraagde maatregelen **wenselijk en noodzakelijk?**

Deze vraag moet per situatie beantwoord worden.

- Overmatige maatregelen kunnen een belemmering vormen bij de ontwikkeling van het zelfvertrouwen en ondernemingskracht van de leerling. De leerling valt dan immers a.h.w. samen met zijn behoefte(n). Een leerling met onderwijsbehoeften heeft echter ook 'recht' op erkenning en verkenning van zijn/haar talenten en mogelijkheden.

- De maatregelen mogen een realistische beeldvorming over de schoolloopbaan van de leerling niet in de weg staan. De leerling is daar op termijn niet bij gebaat.
 - Het heeft weinig zin om bij een bepaalde onderwijsbehoefte alle mogelijke maatregelen te nemen om 'succes te garanderen'. Dat is overigens noch het doel van het zorgcontinuüm noch de opdracht van de school: zie punt 3.3.
- Doen de gevraagde maatregelen nog voldoende recht aan de **algemene en specifieke doelstellingen van de gekozen studierichting** of maken zij een (aan)gepaste studieoriëntering wenselijk maken?

Maatregelen hebben tot doel om de leerling maximale kansen te geven in het gewoon onderwijs ondanks een bepaalde moeilijkheid of beperking. Ouders moeten zich wel realiseren dat, als men buitengewoon veel maatregelen wenst, de positie van hun kind in een bepaalde studierichting of zelfs het gewoon onderwijs in vraag gesteld kan worden.

4. Individueel begeleidingsplan

De maatregelen schriftelijk vastgelegd in een individueel begeleidingsplan, dat periodiek wordt geëvalueerd. Het individuele begeleidingsplan houdt een engagement in van de directie, de leerlingbegeleiding, de klastitularis en de vakleerkrachten. Het zorgplan houdt echter geen garantie op succes in en stelt de ouders en leerling niet vrij van hun eigen engagement.

Een akkoord overeen begeleidingsplan kan geen afbreuk doen aan de bepalingen van het huishoudelijk reglement en het schoolreglement over grensoverschrijdend gedrag.

5. Ondersteuningsnetwerk

In een ondersteuningsnetwerk werken scholen uit het gewoon en buitengewoon onderwijs, CLB en pedagogische begeleiding samen. Zij kunnen in overleg met de ouders een vraag stellen om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften extra te ondersteunen.

Het ondersteuningsnetwerk is divers samengesteld. Kinesisten, logopedisten, ergotherapeuten, psychologen maken er deel van uit. Daardoor beschikt het netwerk over deskundigheid voor uiteenlopende doelgroepen (leerstoornissen, mentale beperking, motorische beperking, gedrags- en emotionele stoornissen, ASS, taal- en spraakontwikkelings-stoornissen...

Wanneer bij een leerling nood aan extra ondersteuning wordt vastgesteld, kan de school bij het ondersteuningsnetwerk een ondersteuningsaanvraag indienen. Dit gebeurt via een zgn. zorgloket.

Het ondersteuningsnetwerk beslist voor welke leerlingen extra ondersteuning wenselijk en mogelijk is. Tijdens een startgesprek met de ouders de school en het CLB wordt een plan van aanpak besproken. Ook worden praktische afspraken gemaakt over de vorm, inhoud en duur van de ondersteuning. Na een tijdje wordt evaluatiemoment ingelast. De toegekende begeleiding duurt in principe zo lang als nodig maar niet langer. Een aanvraag kan wel later opnieuw ingediend worden.

De school kan een advies formuleren om ondersteuning toe te kennen, maar neemt niet de beslissing.

